

De filatelistische kant van de thematische filatelie: van postzegel tot postale aanduiding (afl. 1)

Inleiding

De postzegelverzamelaars van nu zijn veelal op jonge leeftijd gestart met het verzamelen van Nederland, al dan niet aangevuld met de overzeese gebieden. Totdat een punt bereikt wordt dat alleen de vakjes van de duurste zegels leeg blijven. Het geld om deze ontbrekende zegels aan te schaffen is er niet of heeft men er niet voor over.

Achtereenvolgens de NVPH nummers 48, 80, 101, 130 en 131, behorende tot de categorie duurdere zegels van Nederland

Maar dan, het verzamelvirus zit toch in het bloed. Eenmaal op dit punt aangekomen wordt er vaak een keus gemaakt uit verschillende mogelijkheden:

- een nieuw verzamelgebied in de vorm van een nieuw land,
- een specialisatie in uitgifte, tanding, kleur of andere eigenschap,
- een specialisatie in gebied of route,
- een nieuw verzamelgebied in de vorm van een onderwerp of thema.

Waar de eerste mogelijkheden nog steeds behoren tot de traditionele filatelie, is de laatste mogelijkheid een duidelijk andere vorm van verzamelen: thematische filatelie.

Het opzetten voor het opzetten van een nieuwe verzameling voor een nieuw land is niet echt veel anders dan het verzamelen van het vertrouwde Nederland. Uiteindelijk loop je ook hier tegen het probleem aan dat de duurste zegels zullen ontbreken.

Bij het opzetten van een specialistische verzameling van een bepaalde uitgifte van

46 Nederland		1899	
1899 - 1921, Koningin Wilhelmina. (Dontkrans) O. en staalgr. D.E.C. Knuttel (rand) en E.L. Mouchon. (beetelms). Grav. H. Raeder (rand). W. - T. versch. D. Bd. Dr. J.E. E.C. 31 december 1925			
56	3 ct, oranje	75.00	22.50
57	3 ct, olijfgroen		4.50
(A) Lijntanding 11½ x 11, 1920			
65A	15 ct, blauw en karmijn	300.00	100.00
67A	17½ ct, ultramarijn en bruin	70.00	25.00
69A	20 ct, geelgroen en grijs	45.00	16.00
70A	22½ ct, bruin en olijfgroen	40.00	12.50
71A	25 ct, rood en blauw	50.00	13.50
75A	50 ct, grijs en violet	240.00	90.00
76A	60 ct, olijf en groen	125.00	54.00
(B) Lijntanding 11½, 1920			
65B	15 ct, blauw en karmijn	28.00	10.00
67B	17½ ct, ultramarijn en bruin	70.00	25.00
70B	22½ ct, bruin en olijfgroen	45.00	12.50
71B	25 ct, rood en blauw	50.00	13.50
76B	60 ct, olijf en groen	750.00	250.00
(C) Lijntanding 11 x 11½, 1920			
65C	15 ct, blauw en karmijn	3000.00	1475.00
(D) Kamtanding 12½, 1899 - 1924			
56D	3 ct, oranje	75.00	22.50
57D	3 ct, olijfgroen	3.00	1.50
58D	4 ct, bruinilla	3.00	2.00
59D	4½ ct, violet	7.00	4.50
60D	5 ct, rood	6.00	2.00
61D	7½ ct, bruin	2.50	1.00
62D	10 ct, grijs	22.50	8.00
63D	12½ ct, blauw	18.00	4.50
64D	15 ct, bruin	725.00	140.00
65D	15 ct, blauw en karmijn	32.00	8.00
66D	17½ ct, violet	135.00	65.00
67D	17½ ct, ultramarijn en bruin	80.00	20.00
68D	20 ct, groen	1600.00	200.00
69D	20 ct, geelgroen en grijs	45.00	13.50
70D	22½ ct, bruin en olijfgroen	60.00	12.50
71D	25 ct, rood en blauw	60.00	12.50
72D	30 ct, violet en bruin	90.00	32.50
73D	40 ct, groen en oranje	125.00	45.00
74D	50 ct, bronsgroen en bruinrood	550.00	150.00
75D	50 ct, grijs en violet	240.00	80.00
76D	60 ct, olijf en groen	125.00	45.00
Varianten			
67v	Bovenzijde ongeperforeerd	2600.00	2750.00
80v	5 ct, rood	500.00	450.00
81v	7½ ct, bruin	250.00	
87v	17½ ct, ultramarijn en bruin	2500.00	
89v	20 ct, geelgroen en grijs	950.00	
73v	40 ct, groen en oranje	2500.00	
Rechterzijde ongeperforeerd			
69Av	20 ct, geelgroen en grijs	3200.00	

serie of losse zegel kun je vooraf een inschatting maken of het betaalbaar blijft. Een snelle blik in de catalogus maakt duidelijk of er veel dure varianten zijn. Deze vorm van verzamelen geeft inzicht in (deel

Tandingen:			
A Lijntanding 11½ x 11, 1920			
15 ct, blauw en karmijn	300.00	100.00	22.50
17½ ct, ultramarijn en bruin	70.00	25.00	4.00
20 ct, geelgroen en grijs	45.00	16.00	1.80
22½ ct, bruin en olijfgroen	40.00	12.50	1.00
25 ct, rood en blauw	50.00	13.50	1.00
50 ct, grijs en violet	240.00	90.00	22.50
60 ct, olijf en groen	125.00	54.00	1.80
B Lijntanding 11½, 1920			
15 ct, blauw en karmijn	28.00	10.00	1.00
17½ ct, ultramarijn en bruin	70.00	25.00	4.00
22½ ct, bruin en olijfgroen	45.00	12.50	2.50
25 ct, rood en blauw	50.00	13.50	1.00
60 ct, olijf en groen	750.00	250.00	27.00

van) het gebruikte drukprocedé.

Pagina uit de NVPH speciaal catalogus met uitvergroting van verschillende tandingen

Een andere vorm van specialiseren is het verzamelen van postzegels of poststukken met afstempeling van een bepaald gebied. Vaak zal dit de eigen woonplaats of gemeente zijn. Indien een plaats een plek inneemt in een veel gebruikte postroute worden vaak afstempelingen van het gehele traject verzameld. Deze manier van verzamelen geeft een inzicht in de postale geschiedenis van een plaats of gebied.

In tegenstelling tot de bovenstaande mogelijkheden, waarbij vooral postzegels en post(waarde)stukken met afstempeling worden verzameld, is de opzet van een verzameling van de thematische filatelie geheel afwijkend. Hier is niet de postzegel of afstempeling het uitgangspunt, maar een gekozen onderwerp of thema. In een thematische verzameling wordt een idee, onderwerp of thema uitgewerkt en geïllustreerd met verschillende soorten filatelistisch materiaal. Dit kan verschillen naar tijd, plaats en aard. Tijd en plaats is wel duidelijk: oud materiaal afgewisseld met nieuw en van over de hele wereld. Aard is wat moeilijker. Postzegels worden uitgegeven om post mee te versturen, Maar de zegels worden zowel los als op andere wijzen verkocht. Ook wordt de post niet altijd op de dezelfde wijze verstuurd. Het is in sommige gevallen zelfs toegestaan op post zonder postzegels te versturen.

In de postzegelwereld wordt algemeen een indeling in 12 verschillende soorten filatelistisch materiaal aangehouden:

- postzegels
- postzegelboekjes
- automaatstroken
- frankeren zonder postzegel
- posttarieven
- portvrijdom
- poststukken
- postwaardestukken
- vernietigingsstempels
- verzendaanduidingen
- postale aanduidingen
- velletjes en randen.

Ik wil in volgende afleveringen dieper ingaan op de verschillende elementen: wat bij een element hoort en waarom.

Nico Helling

Zie ook:

www.everyoneweb.com/twaalf

ABC van het postzegel verzamelen deel 3

